

РЕЗЮМЕТА

на

ПУБЛИКАЦИИТЕ

на

гл. ас. д-р Силвия Георгиева Георгиева

във връзка с участие в конкурс за заемне на академичната длъжност „Доцент” по професионално направление 2.1. Филология (Литература на народите на Европа, Америка, Африка, Азия и Австралия (Римска литература)), обявен в „Държавен вестник“, бр. 52, от 02. 07. 2019 г., стр. 57

1. „Дъще, господарке, съробиньо, сестро: женската идентичност в писмата на Блажени Йероним“, Университетско издателство „Неофит Рилски“, Благоевград, 2015, ISBN: 978-954-00-0010-7 - хабилитационен труд

Монографията представява задълбочено изследване в областта на ранното християнство и мястото на жените в него. Тя е продължение и разширяване на научния интерес към раннохристиянската епистография и жените като реципиенти на епистоларни текстове на Отците на Църквата, отразен в темата на публикуваната докторска дисертация: „Живот във вечността: йерархия на ценностите и жанрови особености в писмата на Свети Августин до жени“. В монографията, посветена на епистоларното творчество на Блажени Йероним за първи път в България се разглеждат и анализират обстойно неговите многобройни писма до жени, непреведени досега на български език. Въпреки изобилието от съвременни изследвания в чуждестранната научна литература относно стила и другите аспекти от кореспонденцията на Йероним, в анализите върху индивидуални писма до жени от различни епистоларни типове се открояват някои неотбелязани досега приноси на Йероним към латинската епистоларна традиция. От гледна точка на развитието на раннохристиянската епистография и жените-адресати на Отците на Църквата, приносен е направеният общ сравнителен анализ на писмата на Августин и Йероним, адресирани до жени. Писмата на Блажени Йероним до жени са класифицирани спрямо различните епистоларни типове, известни от античната реторическа традиция. Към вече направени в други

изследвания класификации има авторски допълнения и уточнения спрямо нетовите епистоларни текстове и тяхната типология. В тази връзка чрез анализите на писмата се наблюдава как различните типове писма, регистрирани от правилата на реториката, преливат един в друг и процесът, в който се поражда новата, християнска версия на епистографията.

В изследването се проследява и анализира начинът, по който един християнски автор изразява представата си за жената, аскезата и библейската истина в образите на своите кореспондентки-жени. Извежда се основно наблюдение върху факта, че писмата до жени на Йероним се превръщат в огледало на самия автор, помагайки му по този начин да извае чрез тях и своя собствен автопортрет, както и авторитета си на християнски учител.

Важно наблюдение в анализите на писмата е, че християнският идеал на една интелектуална отдаденост придава на жените-адресати статута на негови господарки, дъщери, сестри и съробини едновременно – термини, заимствани от социалната и фамилна римска среда и преосмислени повторно в една духовна парадигма. Този феномен, характерен за епистографския подход на Блажени Йероним, показва пътя на създаване на новата християнска терминология на комуникацията, при която се сакрализират обикновените роднински и социални взаимоотношения.

Анализираните писма до жени на Блажени Йероним са разгледани от няколко гледни точки, които включват: отношение към адресата; епистоларни особености; изследване на стила, особени реторични похвати и фигури на речта – от една страна и особености на алегоричната екзегеза на автора и филологически проблеми при превода на Библията – от друга. Така в пресечната точка между реторика, филология, екзегеза и християнска доктрина в монографията се изследва и анализира особеното отношение на автора към жените-участнички в епистоларния диалог, дало уникалния облик на Йероним в развитието на християнската литература.

В книгата се извеждат обобщените образи, идеализираните представи и основните характеристики на жената-образец, реципиент на епистоларните текстове, през погледа на християнския автор. Акцентирано е важното наблюдение, че чрез своите кореспондентки авторът съгражда „*norma perfectae vitae*“ – „норма на съвършения живот“ – важен принос на

епистологрфаския талант на Блажени Йероним. Интересен подход в книгата е и обобщеният анализ на идеята на Църковния учител за анти-образец - както на мъже, така и на жени – включен в тъканта на писмата.

Прочитът и анализът на конкретни епистоларни текстове допълва познанията на съвременните читатели относно битовата култура и социалните отношения в римското общество от Късната античност. Едно от важните заключения е, че християнското писмо е особено влиятелно средство за създаване на идентичност и съумява да извае нов облик на своя реципиент, като го подлага на своеобразна епистоларна метаморфоза.

От друга страна, анализите на епистоларните текстове показват изключително високото място, отредено на жената като интелектуален спътник в християнската аскеза и в превода на библейските текстове, също осмислян като вид християнско служене.

2. Свети Аврелий Августин: „Избрани писма до жени“, „Изток-Запад“, София, 2012, ISBN 978-954-321-871-4 - съставителство, превод, увод и бележки

В книгата *„Избрани писма до жени“* епистоларното творчество на Свети Аврелий Августин се представя за първи път на български език.

Уводът на книгата представя авора като учител на християнската истина и запознава българския читател с особеностите на писмата до жени на Свети Августин. Тук са включени и просопографски сведения за жените-адресати на Августин.

Преведените текстове осветляват и допълват основните възгледи на християнския Отец, изложени в неговите по-големи произведения. Те са най-ценни предимно с ярко изразената в тях грижа за жената, нейната духовна сила и отговорността ѝ както към нея самата, така и към семейството и цялата християнска общност.

Писмата осветляват различни спорни теми от християнската доктрина, актуални и до днес: Божия благодат и свободен избор; молитва; проблеми в брака, вярност и изневяра; въздържание от сексуални връзки; отношение към материални придобивки; преодоляване на смъртта на близък.

Преводът на епистоларното творчество на Августин спомага и за изграждането на унифицирана лексика на български език, с която да се предават основни термини и понятия от раннохристиянската латинска епистолография.

3.Статии:

1. „Fiunt, non nascuntur Christiani: raising a child according to St. Jerome’s letters to Gaudentius and Leta“, публикувана в “Studia Ephemeridis Augustinianum”, 154, Nebrini International, Roma, 2019, ISBN: 978-88-97351-27-6, стр. 305-316

Статията изследва дидактичния аспект на Раннохристиянската епистолография през Късната античност. Акцент се поставя върху подхода на Свети Йероним спрямо отглеждането и обучението на дете, посветено на Бога, изразено в две писма, които той пише от Витлеем: писмо 107, писано през 403 г. до неговата кореспондентка Лета, относно отглеждането на малката Паула, внучка на известната Света Паула и племенница на Света Евстохия, както и писмо 282 до Гауденций, писано десет години по-късно, относно отглеждането и възпитанието на неговата малка дъщеричка Пакатула. Тези епистоларни текстове впечатляват с на пръв поглед нелогичната реакция на Лета и Гауденций (адресатите) да търсят съвети относно отглеждането на едно дете от човек, отдаден на суровия аскетизъм, презрял брака и създаването на потомство. Очевидно е, че тези деца са различни от останалите: те се подготвят за един бъдещ аскетичен живот и духовната мисия за тяхното отглеждане е предопределила избора на духовна личност за съветник. Това, което е проследено в статията относно създалата се епистоларна ситуация, е мъжкият, аскетичен, християнски урок как да се отглежда едно малко момиченце, с оглед на нейното бъдещо служене на Христа.

2. „Domina, filia, conserva, germana: the identity of the correspondent in the Saint Jerome’s letters“, публикувана в „Studia Patristica”, 97, Peeters Publishers, Leuven-Paris-Bristol, 2017, ISBN: 978-90-429-3593-8, стр. 37-51

Изследването е съсредоточено върху писмата на Свети Йероним до негови християнски съмишленички от кръга на Марцела в Рим. Идеята на Църковния отец относно идентичността и представата за жената като кореспондент, както и за самия него като автор е ясно изложена в тези текстове както чрез реториката на епистоларния жанр, така и в

текстуалната тъкан на писмата. Формите на обръщение към събеседника, взети от социалната и фамилна лексика на отношенията в римското семейство, променят своите традиционни измерения. Те надрастват светските си значения и се издигат до един религиозен и духовен смисъл, създавайки нова идея за семейство и общество, основана на духовната близост, обвързана с по-силни и по-дълбоки връзки от тези на една езическа римска фамилия. В жанрово отношение се надраства и идеята за епистоларното приятелство, имплицирана в текстовете на римските автори на писма, превръщайки текста в сакрална среща на две християнски души.

3. „The letters of Jerome, Augustine, Pelagius and Pope Innocent to the virgin Demetrias: Epistolary education of Early Christianity“, публикувана в „Studia Patristica“, 74, Peeters Publishers, Leuven-Paris-Bristol, 2016, ISBN: 978-90-429-3315-6, стр. 329-341

Обект на статията са пет писма, адресирани до младо момиче: писмо 130 на Свети Йероним; писма 150 и 188 на Свети Августин, чиито директни адресати са майката и бабата на момичето – Юлиана и Проба; „Liber ad Demetriadem“ на Пелагий и едно кратко обръщение на Папата от това време Инокентий I, адресирано до майката Юлиана. Чрез внимателния прочит на литературни текстове като тези писма и тяхното сравнение, ние можем да възстановим начина, по който мъжете са обсъждали различни проблеми относно живота на жените, разсъждавали са заедно с тях и са ги ръководели и окуражавали. Става ясно, че Юлиана и Проба са се обърнали към християнските автори – най-авторитетните Църковни мъже от това време – с молба за съвет и напътствие. Тези текстове са интересни от няколко гледни точки: Християнските автори използват епистоларната форма за своите уроци; те предлагат на своята ученичка Деметриада различни уроци, като кулминацията на техните различия прераства в директна полемика между Августин и Пелагий относно Божията благодат, свободната човешка воля и свободния избор. Чрез директен компаративен анализ различните стилистични подходи към писмото като основно средство за християнско обучение се отличават много ясно, както и различните нива на реторическа орнаментика и логически акцент като херменевтична стратегия на различните автори – всички те мотивирани от едно и също усърдие и стремеж да насърчат и да „спечелят“ адресата.

4. “Светът потъва в руини: падането на Рим през 410 г. през погледа на християнските учители“, публикувана в „Балканистичен форум“, 1/2018, ISSN: 1310-3970, стр. 325-336

Текстът разглежда епистоларната и реторическа реакция на християнските Църковни отци, свързана с опустошението на Рим от Аларих през 410 година. Акцентът е поставен върху отношението на Августин и Йероним спрямо това трагично събитие, изразено в техните произведения, писма и речи. В статията са анализирани произведенията на Св. Августин “De civitate Dei”; “Retractationes”; реч 296 и реч 105; писмо 99 до вдовицата Италика и писмо 127 до Арментарий и Павлина. Основното наблюдение при този анализ е, че Августин представя падането на Рим през призмата на своята полемика срещу езичниците и го свързва с разсъжденията си относно вечния и земния живот. Реакцията на Йероним се отнася до основна му морална доктрина, свързана с девичеството и отрицанието на брака и е представена чрез анализа на неговото писмо до Агерухия, писано с намерение да я отклони от повторен брак; писмо 128 до Гауденций относно отглеждането и възпитанието на малката му дъщеря Пакатула като Божия девица, и писмо 127 до Принципия – възхвалява на християнката Марцела, водила аскетичен живот и загинала по време на нападението на готите над Рим през 410 г.

4. „VERBA AETERNA. Учебник по латински език“, Благоевград, 2012 г. ISBN: 978-954-00-0140-1

Учебникът е създаден специално за нуждите на студентите от Филологическия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“. Поради сбитата информация и изясняването на терминологията, задължителна за всеки, влязъл в досег с академичната общност, той се използва и от студенти и преподаватели от други факултети на Университета. Главната цел на този учебник е да въведе читателите в основната лексика и морфологична структура на латинския език и главно – да подчертае неговата връзка със съвременните европейски езици. В учебника има препратки към романските езици, към английски и немски език, а на места се прави връзка и със старогръцкия оригинал на дадено понятие, както и съответните аналогии на родния ни език. Едно от предимствата на учебника са приведените в края академични термини и изрази, нужни на всеки, свързан с университетското образование, както и основните лингвистични термини с латински произход, с които всеки филолог трябва

да работи. Така учебникът служи и за задълбочаване на езиковата и общата културна подготовка на изучаващите филологически и хуманитарни дисциплини. Основната цел на автора е да събуди интереса към изучаване на латински език; да подчертае практическото му приложение и да предизвика удоволствие от заниманията с него – в противовес на незаслужената му слава на тежка, сложна и ненужна дисциплина.

ABSTRACTS

of

THE PUBLICATIONS

by

Chief Assistant Professor Silvia Georgieva Georgieva, PhD

submitted in fulfillment of the requirements for entering in a competition for the academic position “Associate Professor” in the professional field 2.1. Philology (Literature of the Peoples of Europe, America, Africa, Asia and Australia (Roman Literature)), published in the State Gazette, No. 52, 2 July 2019, p. 57

1. “Daughter, Mistress, Fellow Maidservant, Sister: Female Identity in the Letters of St. Jerome”, University Publishing House “Neofit Rilski”, Blagoevgrad, 2015, ISBN: 978-954-00-0010-7 – habilitation thesis

The thesis is an in-depth study in the area of early Christianity and the place of women in it. It is a follow-up and a thorough and extensive research, based on the author’s previous academic interest in early Christian epistolography and in women as recipients of the epistolary texts of the Church Fathers, tackled in the published doctoral thesis: “Life in Eternity: A Hierarchy of Values and Genre Peculiarities in the Letters of St. Augustine to Women”. The study, dedicated to the epistolary works of St. Jerome is the first ever attempt in Bulgaria to investigate and analyze thoroughly his numerous letters to women which have not been translated into Bulgarian so far. Despite the abundant up-to-date research in foreign academic literature concerning the style and other aspects of St. Jerome’s correspondence, the analyses of individual letters to women of different epistolary types reveal some of Jerome’s contributions to Latin epistolary tradition that have not been discussed so far. With respect to the development of early Christian epistolography and the women addressees of the Church Fathers, the overall comparative analysis of the letters of Augustine and the letters of Jerome addressed to women is innovative. The letters of St. Jerome to women are classified according to the various epistolary types, known from the ancient rhetorical tradition. Classifications already proposed in other studies have been added to, enriched and clarified in view of St. Jerome’s epistolary texts and their typology. Along these lines, the analyses of the letters testify to the way the various epistolary types, based on

the rules of rhetoric, shade off into one another and to the very process which resulted in the advent of the new, Christian version of epistolography.

The study traces back and analyzes the way in which a Christian author renders his ideas of women, asceticism, and biblical truth through the characters of his female correspondents. A major conclusion is drawn to the effect that Jerome's letters to women seem to transform into a reflected image of the author himself, thus helping him draw and shape both his own self-portrait and his authority as a Christian teacher.

The analyses of the letters resulted in the important finding that the Christian ideal of intellectual devotion imparts to the female addressees of the author the status of his mistresses, daughters, sisters and fellow servants simultaneously – terms, borrowed from the social and familial Roman milieu and recast in a spiritual paradigm. This phenomenon, peculiar to the epistolographical approach of St. Jerome demonstrates the way the new Christian terminology of communication was created, whereby ordinary kinship ties and social relations are sacralized.

The analyzed letters to women of St. Jerome are studied from several different perspectives, including: attitude to the addressee, epistolary features, study of style, specific rhetorical techniques and figures of speech, on the one hand, and peculiarities of the author's allegorical exegesis and philological issues in translating from the Bible, on the other. Hence, on the common ground between rhetoric, philology, exegesis and Christian doctrine, the thesis researches and analyzes the author's particular attitude towards the women, involved in the epistolary dialogue, which shaped Jerome's unique presence in the development of Christian literature.

The book describes and summarizes the generalized characters, the idealized notions and the basic characteristics of the paragon-woman, recipient of the epistolary texts, as seen by the Christian author. Main focus comes on the crucial proposal that thanks to his female correspondents the author creates "norma perfectae vitae" or "the norm of perfect life" – an important contribution owing to the epistolographical talent of St. Jerome. An interesting approach becomes evident in the generalized analysis of the Church Teacher's idea of an anti-paragon (of both men and women), interwoven in the fabric of the letters.

The interpretation and analysis of specific epistolary texts adds to the contemporary readers' knowledge of everyday culture and social relations in the

Roman society of Late Antiquity. An important finding relates to the conclusion that the Christian letter proves to be a particularly influential means of constructing an identity and is thus able to create a new image for its recipient by subjecting this recipient to a kind of epistolary metamorphosis.

Moreover, the analyses of the epistolary texts bear testimony to the elevated place assigned to the woman as an intellectual companion in Christian asceticism and in the translation of Biblical texts, also conceived as a type of Christian ministry.

2. Saint Aurelius Augustinus: “Selected Letters to Women”, East-West Publishing House, Sofia, 2012, ISBN 978-954-321-871-4 - compilation, translation, introduction and notes

The book **Selected Letters to Women** presents the epistolary works of St. Aurelius Augustinus to the Bulgarian reading public for the first time.

The preface depicts the author as a teacher of Christian truth and introduces the Bulgarian reader to the peculiarities of the letters to women of St. Augustine. Prosopographic information on the female addressees of St. Augustine is also included in this section.

The translated texts shed light on and complement the main standpoints, set out in the comprehensive works of the Christian Father. The texts are most valuable, especially in view of their vivid concern for the woman, her spiritual strength and her responsibility both to herself, to her family and to the whole Christian community.

The letters shed light on and clarify various controversial issues, related to the Christian doctrine, that are still relevant today: God’s grace and free choice; prayer; marital problems, fidelity and infidelity; abstinence from sexual relations; attitude to material acquisitions; overcoming the death of a close relative.

Last but not least, the translation of St. Augustine’s epistolary texts helps in building a unified vocabulary in Bulgarian which can be used in rendering the basic terms and concepts from early Christian Latin epistolography.

3. Papers:

1. „Fiunt, non nascuntur Christiani: raising a child according to St. Jerome’s letters to Gaudentius and Leta“, публикувана в “Studia Ephemeridis

Augustinianum”, 154, Nebrini International, Roma, 2019, ISBN: 978-88-97351-27-6, стр. 305-316

The communication examines the didactical aspect of the Early Christian epistolography during Late Antiquity. The accent is put on the St. Jerome's approach towards the raising and education of a child, devoted to God, as he expresses it in his two letters written from Bethlehem: letter 107,1 written in 403 to his correspondent Leta, concerning the raising of the little Paula, the granddaughter of the famous St. Paula and niece of St. Eustochium, and letter 1282 to Gaudentius, written ten years later, concerning the raising and education of his little girl Pacatula. The letters impress with the seemingly illogical reaction of Leta and Gaudentius (the addressees) to seek advice on raising their babies from a crude ascetic who has despised marriage. It is clear that these children are different from others (they are preparing for future ascetic life) and the spiritual mission of their upbringing has predetermined the choice of a spiritual personality as an adviser. What is interesting in this epistolary situation is the male, ascetic, Christian lesson on how to raise a little girl.

2. „Domina, filia, conserva, germana: the identity of the correspondent in the Saint Jerome's letters“, „Studia Patristica”, 97, Peeters Publishers, Leuven-Paris-Bristol, 2017, ISBN: 978-90-429-3593-8, стр. 37-51

The article examines St. Jerome's letters to his Christian friends from the circle of Marcella in Rome. The idea of the Church Father regarding the identity and the image of a woman as a correspondent and of himself as an author is clearly displayed in these texts: both in the rhetoric of the epistolary genre and the textual fabric of the letters. The forms of address towards the collocutor, borrowed from the social Roman family relationship dictionary, leave its pagan dimensions. They raise up into the religious field creating a new idea about family and society, based on spiritual kinship, bond by ties stronger and deeper than those of the regular family ties and epistolary friendship of the Roman letter writers.

3. „The letters of Jerome, Augustine, Pelagius and Pope Innocent to the virgin Demetrias: Epistolary education of Early Christianity“, „Studia Patristica”, 74, Peeters Publishers, Leuven-Paris-Bristol, 2016, ISBN: 978-90-429-3315-6, стр. 329-341

The object of the article are five letters, addressed to a young girl: letter 130 by Jerome, letters 150 and 188 by Augustine, whose direct addressees were

Demetrius' mother Juliana and grandmother Proba, the „Liber ad Demetriadem“ by Pelagius and a short breve from the Pope at that time – Innocentius I, addressed to the mother Juliana. Reading carefully literary texts such as these letters and comparing them, we can now restore the manner how men used to consider various problems concerning women's life, to reflect together with women and to encourage and guide them. It becomes clear that Juliana and Proba had addressed Christian authors requesting advice and instruction. There are several points of interest about these texts: These Christian tutors use the epistolary form for their lectures; the authors offered their student different lessons, the climax of their differences being the direct polemic of Augustine versus Pelagius on *Gratia Dei, voluntas humana* and *liberum arbitrium*. Through a direct comparative analysis the various stylistic approaches to the letter as a means of Christian education can be clearly contrasted, as well as the different degrees of rhetorical ornamentation and logical stress and the hermeneutic strategies of the authors, all of them motivated by equal aspiration for encouraging and winning the addressee.

4. The World Sinks into Ruin: the Fall of Rome in 410 AD from the Point of View of the Christian Fathers“, „Balkanistic Forum“, 1/2018, ISSN: 1310-3970, pp. 325-336

The article examines the epistolary and rhetorical reactions of Christian Fathers on the sake of Rome by Alarich in 410 AD. The accent is put on the St. Augustine and St. Jerome's approach toward this tragic event in their works, sermons and letters. The author analyzes St. Augustine's "De civitate Dei", "Retractationes", Sermons 296 and 105, Letters 99 to the widow Italica and 127 to Armenrarius and Paulina. The main observation is that Augustine represents the sake of Rome through his polemics against the pagans and his considerations about eternal and terrestrial life. St. Jerome's reaction is related to his main doctrine about virginity and against marriage and is presented by the analysis of his letter to Ageruchia, written with the intention to stop her from a second marriage; letter 128 to Gaudentius, concerning the raising and education of his little girl Pacatula as a God's virgin, and the letter 127 to Principia being a glorification of the Christian ascetic Marcella who died during the devastation of the City by the Visigoths.

4. “VERBA AETERNA. A Latin Textbook”, Blagoevgrad, 2012, ISBN: 978-954-00-0140-1

This textbook is intended especially for the students of the Faculty of Philology at the South-West University “Neofit Rilski”. Thanks to the concise information and clarification of terminology, the latter being obligatory for everyone who has come into contact with the academic community, the textbook is also used by students and university professors from other faculties of the university. The main aim of this textbook is to introduce readers to the basic vocabulary and morphological structure of the Latin language and, most importantly, to highlight its relation to the modern European languages. The textbook contains references to the Romance languages, to English and German, and often the ancient Greek original of a certain concept is mentioned too as well as the corresponding analogues in our native language. One of the strong points of the textbook is the end list of academic terms and expressions, needed by everyone involved in higher education, as well as the basic linguistic terms of Latin origin that every philologist has to be familiar with. Thus, the textbook will also answer the need to enhance the linguistic and general cultural awareness of the students of philology and humanities. The main purpose of the author is to arouse interest in learning the Latin language, to draw attention to its practical application and to make the readers enjoy the learning process, and so to oppose to the undeserved glory of Latin as a notoriously difficult, complex and unnecessary university course.